

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อสขุฌายมลา มนตา อนุจฺจานมลา ฆฺวา
มลํ วนฺณสุสฺส โกลฺลชฺชํ ปมาโท รกฺขโต มลนฺติ ฯ

ตตถ อสขุฌายมลาติ ยา กาจิ ปริยตฺติ वा लिप्पि वा यस्सुमा अस्सुฌायนฺตสฺส
อนนุญฺญชฺนตสฺส วินฺสฺสติ वा निरुन्तरि वा न उप्पुञ्जाति तस्सुमा अस्सुฌายมลา มนฺตาติ
วฺตุตฺตํ ฯ ยस्सुมา ปน ฆฺราวาสํ วสนฺตสฺส อญฺจายญฺจาย ชินฺณปฺปฏิสงฺขรณาทินิ อกโรนฺตสฺส
ฆฺริ นาม วินฺสฺสติ तस्सुमा अनुज्जानमला ฆฺวति वฺตุตฺตํ ฯ ยस्सुमा คิหิสฺส वा ปพฺพชิตสฺส
वा गोस्सชฺวเสน สรีรปฺปฏิชฺคคฺคณํ वा ปริกฺขารปฺปฏิชฺคคฺคณํ वा อกโรนฺตสฺส กาโย ทพฺพณฺโณติ
तस्सुमा मलं वณฺณสุสฺส โกลฺลชฺชนฺติ वฺตุตฺตํ ฯ ยस्सुมา ปน คาวो รกฺขนฺตสฺส ปมาทวเสน
นินฺทหายนฺตสฺส वा किप्पिन्ตสฺส वा ता คาวो อติตฺตปฺกฺขนฺทนาทินา वा พาลมิกโจราทูปุทฺทเว
वा पเรสํ สาลิกฺเขตฺตาทินิ โอตริตฺวา ชาทนวเสน वा विनासं आपชฺชนฺติ สยปี ทนฺทํ वा
ปริภาสं वा पाप्पนาति ฯ ปพฺพชิตं वा ปน ฉ ทวารานิ อรกฺขนฺตํ ปมาทวเสน กิเลสา โอตริตฺวา
สาสนา จาเวนฺติ तस्सुमा ปมาโท रक्खतो मलन्ति वत्तत्तं ฯ सो हिसฺส विनाสาทรณ
मल्लुจฺฉานियत्तता मलन्ति ओत्ते । (ธมฺมปทกฺกจากถาย สดตโม ภาโค/หน้า ๑๔)

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา อิทํ อตีตํ อหริตฺวา ตทา ภิกฺขเว อหํ สงฺโฆ พฺราหฺมโณ อโหสิ
มยา สฺสิมสฺส ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส เจตियฺกณฺเณ ตินานิ อุตฺตฺวานิ ตสฺส เม กมฺมสฺส
นินฺสฺสนฺเทน อญฺจโยชนมคฺคํ วิทฺชานฺนุคฺคณฺฏํ กตฺวา สฺสุทฺธํ สมตฺลํ กรีสฺสุ มยา ตตถ
วาลูกา โอบิณฺณา ตสฺส เม นินฺสฺสนฺเทน อญฺจโยชนมคฺเค วาลูกํ โอบิกรีสฺสุ มยา ตตถ

วนกุสุเมที ปุชา กตา ตสฺส เม นิสฺสนฺแทน อฏฺฐโยชนมคฺเค นานาวณฺณานิ ปุปฺผานิ
 โอกิณฺณานิ เอกโยชนญฺจานเณ คจฺจาย อุทกํ ปณฺจวณฺณเณที ปทุเมที สณฺณนฺนํ มยา
 ตตฺถ กมณฺตลฺลทฺถเกณ ภูมึ ปริปฺปเณสิตา ตสฺส เม นิสฺสนฺแทน เวสาลีเย ปโกฺขรวรสฺสํ
 วสฺสิ มยา ตตฺถ ปตาคา อาโรปีตา ฉตฺตณฺจ พทฺธํ ตสฺส เม นิสฺสนฺแทน ยาว
 อกนิฏฺฐภาวนา ธชปตาคจฺจตฺตาคิตฺตตาคีหิ สกลจกฺกวาฬคพฺภํ เอกุสฺสวํ วิย ชาตํ
 อิติ โข ภิกฺขเว เอส ปุชฺสาสกฺกาโร มยฺหํ เหน พุทฺธานุภาเวณ นิพฺพตฺโต น
 นาคเทวพุทฺธมานุภาเวณ อตีเต ปน อปฺปมตฺตกปริจฺจาอานุภาเวนาตี วตฺวา ธมฺมํ เทเสณโต
 อิมํ คาถมาห

มตฺตาสฺสฺสปริจฺจาคา

ปสฺเส เจ วิปฺปลํ สุขํ

จเช มตฺตาสฺสฺสํ ซีโร

สมฺปสฺสํ วิปฺปลํ สุขฺนฺติ ฯ

ตตฺถ มตฺตาสฺสฺสปริจฺจาคาตี มตฺตาสฺสฺสนฺติ ปมาณเยตฺตกํ ปริตฺตสฺสฺสํ วุจฺจตี ตสฺส
 ปริจฺจาเคน ฯ วิปฺปลํ สุขฺนฺติ อุฬารํ สุขํ นิพฺพานํ สุขํ วุจฺจตี ตณฺเจะ ปสฺเสยฺยาตี อตฺถโ ๑
 อิทํ วุตฺตํ โหตี เอกํ ที โภชนปาตี สชฺชาเปตฺวา ภูณฺชนฺตสฺส มตฺตาสฺสฺสํ นาม
 อุปฺปชฺชตี ตํ ปน ปริจฺจชิตฺวา อุปฺสวํ วา กโรณฺตสฺส ทานํ วา เทนฺตสฺส วิปฺปลํ อุฬารํ
 นิพฺพานํ สุขํ นาม นิพฺพตฺตตี ตสฺมา สเจ เอวํ ตสฺส มตฺตาสฺสฺสสฺส ปริจฺจาคา วิปฺปลํ สุขํ
 ปสฺสตี อเถตํ วิปฺปลํ สุขํ สมฺมา ปสฺสนฺโต ปณฺตฺโต ตํ มตฺตาสฺสฺสํ จเชยฺยาตี ฯ
 (ธมฺมปทฺทจกฺกถาย สตฺตโม ภาโค/หน้า ๕๖ - ๕๗)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พระคาสดา ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาถานี้ว่า

อ.มนต์ ท. มีการไม่สาธยายเป็นมลทิน, อ.เรือน ท. มีอัน
ไม่ลุกขึ้นเป็นมลทิน, อ.ความเกียจคร้าน เป็นมลทินของ
ผิวพรรณ ย่อมเป็น, อ.ความประมาท เป็นมลทินของบุคคล
ผู้รักษาอยู่ ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ

อ.-โหนท ท. เหล่านั้นหนา- บทนี้ว่า **อสขฉายมลา** ดังนี้ เป็นต้น อันข้าพเจ้า จะกล่าว
อ.การเล่าเรียนหรือ หรือว่า อ.ศิลปะ อย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อบุคคล ไม่สาธยายอยู่ ไม่ตามประกอบ
อยู่ ย่อมพินาศหรือ หรือว่า ย่อมไม่ปรากฏ มีระหว่างออกแล้ว เพราะเหตุใด เพราะเหตุนั้น
อ.พระดำรัสว่า **อสขฉายมลา มนฺตา** ดังนี้ อันพระคาสดา ตรัสแล้ว ฯ อนึ่ง ชื่อ อ.เรือน
ของบุคคลผู้อยู่ อยู่อยู่ครองซึ่งเรือนผู้ลุกขึ้นแล้ว ฯ ไม่กระทำอยู่ ซึ่งกิจ ท. มีอันซ่อมแซมซึ่ง
ทัพพสัมภาระอันคร่ำคร่าแล้วเป็นต้น ย่อมพินาศ เพราะเหตุใด เพราะเหตุนั้น อ.พระดำรัสว่า
อนฺุจฺจณมลา ฆรา ดังนี้ อันพระคาสดา ตรัสแล้ว ฯ อ.กาย ของคฤหัสถ์หรือ หรือว่า ของ
บรรพชิต ผู้ไม่กระทำอยู่ ซึ่งอันชำระซึ่งสรีระหรือ หรือว่า ซึ่งอันชำระซึ่งบริวาร ด้วยอำนาจแห่ง
ความเกียจคร้าน เป็นสภาพมีวรรณะอันโทษประทุษร้ายแล้ว ย่อมเป็น ดังนี้แล เพราะเหตุใด
เพราะเหตุนั้น อ.พระดำรัสว่า **มลฺ วณฺณสุสฺส โกสชฺช** ดังนี้ อันพระคาสดา ตรัสแล้ว ฯ อนึ่ง
เมื่อบุคคลผู้รักษาอยู่ ซึ่งโค ท. ประพฤติหลับอยู่หรือ หรือว่า เล่นอยู่ ด้วยอำนาจแห่งความประมาท
อ.โค ท. เหล่านั้น ย่อมถึงทั่ว ซึ่งความพินาศ ด้วยเหตุมีอันเล่นไปสู่อันมีไช้ทำเป็นต้นหรือ หรือว่า
ด้วยอุปัทวะมีเนื้อตัวร้ายและใจเป็นต้น หรือว่าด้วยอำนาจแห่งอันข้ามลงสู่ที่ ท. มีนาแห่งข้าวสาลี
เป็นต้นของชน ท. เหล่าอื่นแล้วเคียงกัน อ.บุคคลนั้นย่อมถึง ซึ่งอาชญาหรือ หรือว่าซึ่งการบริภาษ
แม่มเอง ฯ ก็หรือว่า อ.กิเลส ท. ข้ามลงแล้ว ย่อมยังบรรพชิตผู้ไม่รักษาอยู่ซึ่งทวาร ท. หก
ให้เคลื่อน จากพระศาสนา ด้วยอำนาจแห่งความประมาท เพราะเหตุใด เพราะเหตุนั้น

อ.พระดำรัสว่า **ปมาโท รกฺขโต มลํ** ดังนี้ อันพระศาสดา ตรัสแล้ว ฯ อ.อธิบายว่า จริงอยู่ อ.ความประมาทนั้น ชื่อว่าเป็นมลทินของบุคคลนั้น เพราะความที่แห่งความประมาทนั้นเป็นสภาพควร แก่ที่ตั้งแห่งมลทิน เพราะอันนำมาซึ่งความพินาศ ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระบรมศาสดาครั้งทรงนำอดีตนิทานนี้มา (เล่า) แล้วตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ในกาลนั้น เราได้เป็นพรหมณ์ชื่อว่าสังขะ เราได้ถอนหญ้าที่ลานพระเจดีย์ของพระปัจเจกพุทธเจ้า พระนามว่าสุลิมะ ด้วยผลแห่งกรรมนั้นของเรา จนทั้งหลายจึงทำทาง ๘ โยชน์ให้ปราศจากตอ และหนาม ทำให้สะอาดมีพื้นเรียบเสมอ เราได้เกลี่ยทรายลงที่ลานพระเจดีย์นั้น ด้วยผลแห่ง กรรมนั้นของเรา จนทั้งหลายจึงเกลี่ยทรายลงที่ทาง ๘ โยชน์ เราทำการบูชาด้วยดอกไม้ป่า ที่ลานพระเจดีย์นั้น ด้วยผลแห่งกรรมนั้นของเรา จนทั้งหลายจึงโปรยดอกไม้หลากสีลง บนทาง ๘ โยชน์ น้ำในแม่น้ำคงคาในที่ประมาณโยชน์หนึ่ง ดาดาชไปด้วยดอกบัว ๕ สี เราได้ ประพรมพื้นที่ลานพระเจดีย์นั้น ด้วยน้ำในลำจั่น ด้วยผลแห่งกรรมนั้นของเรา ฝนโบกขรพรรษ จึงตกที่เมืองไพศาลี เราได้ซักธงชัยแผ่นผ้า และผูกฉัตรไว้ที่พระเจดีย์นั้น ด้วยผลแห่งกรรมนั้น ของเรา ห่องจักรวาลทั้งสิ้นจึงเป็นเหมือนมิมหรสพอย่างเดียวกัน ด้วยธงชัย ธงแผ่นผ้า และฉัตร ช้อน ๆ กัน เป็นต้น จนถึงอนันตภูมิจนุภาพ อย่างนี้แล ภิกษุทั้งหลาย บูชาและสักการะนี้ มิใช่เกิดแล้ว แก่เราด้วยพุทธานุภาพ มิใช่ด้วยนาคานุภาพ เทวนุภาพ หรือพรหมานุภาพ แต่เกิดแล้วด้วย อานุภาพแห่งการบริจาคซึ่งมีประมาณเล็กน้อย ในอดีต ดังนี้แล้ว เมื่อจะทรงแสดงธรรม จึงตรัส พระคาถานี้ว่า

ถ้าบุคคลพึงเห็นความสุขอันไพบุลย์ เพราะยอมสละความสุข

ส่วนน้อยได้ ผู้มีปัญญาเล็งเห็นความสุขอันไพบุลย์ (นั้น)

ก็ควรสละความสุขส่วนน้อยเสีย ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น บทพระคาถาว่า **มตฺตาสฺสุขปริจจาคา** เป็นต้น ความว่า เพราะยอม เสียสละความสุขส่วนน้อย ประกอบด้วยประมาณซึ่งพระบรมศาสดาตรัสว่า สุขส่วนน้อยได้ ฯ ความสุขอันโอฬารคือนิพพานสุข พระบรมศาสดาตรัสเรียกว่า ความสุขอันไพบุลย์ ความว่า

หากบุคคลพึงเล็งเห็นความสุขอันไพบูรณ์นั้น ๆ มีคำอธิบายที่ท่านกล่าวไว้ดังนี้ว่า ก็ชื่อว่าความสุข
ส่วนน้อย ย่อมเกิดขึ้นแก่บุคคลผู้ให้จัดแจงสำหรับโภชนะสำหรับหนึ่งแล้วบริโภคอยู่ ส่วนที่ชื่อว่านิพพาน
สุขอันไพบูรณ์ คือ อันโอฬาร ย่อมบังเกิดแก่บุคคลผู้ยอมเสียสละความสุขส่วนน้อยนั้นได้แล้ว
ทำอุโบสถอยู่ หรือให้ทานอยู่ เพราะเหตุนั้น ถ้าบุคคลมองเห็นความสุขอันไพบูรณ์ เพราะยอม
เสียสละความสุขส่วนน้อยนั้นได้อย่างนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น บัณฑิตผู้เล็งเห็นความสุขอันไพบูรณ์นั้น
โดยชอบ ก็ควรสละความสุขส่วนน้อยนั้นเสีย ๆ